

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากหลักเกณฑ์ทางบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือตามมาตรฐานการบัญชี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ผู้ประกอบธุรกิจ ต้องบันทึกรายการทางบัญชีที่เกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย ตลอดจนสินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีทุกรายการ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี จะทำการปิดบัญชีจัดทำกำไรขาดทุนเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและงบดุลเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน โดยมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ และรับรองพร้อมทั้งเสนอให้เจ้าของกิจการได้แก่ ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนได้รับทราบโดยการประชุมใหญ่ประจำปี และส่งให้สำนักงานกลางบัญชี (กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์) หรือสำนักงานบัญชี (กองบัญชีธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า สำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือศูนย์ทะเบียนการค้าเขต) ภายใน 5 เดือน นับแต่วันปิดบัญชี กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ดังกล่าว เรียกว่า “กำไรหรือขาดทุนสุทธิทางบัญชีหรือทางการเงิน” (Financial Profit and Loss)

สำหรับในทางภาษีเงินได้นิติบุคคล กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทางภาษีอากร (Taxable Profit and Loss) คำนวณได้จากรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี หักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี โดยให้ใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่าย เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพากรจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

แม้ว่ากำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทางภาษีอากรจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคำนวณไว้เป็นกรณีพิเศษ แต่หลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว ส่วนใหญ่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป เพียงแต่มีการกำหนดไว้เป็นพิเศษที่แตกต่างจากการคำนวณกำไรและขาดทุนสุทธิทางบัญชีหรือทางการเงิน คือ เงื่อนไขเกี่ยวกับรายได้ เงื่อนไขเกี่ยวกับรายจ่ายบางกรณี และหลักเกณฑ์ในการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ดังนั้น เมื่อกิจการต้องคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีอากรจึงต้องนำกำไรสุทธิทางบัญชีมาทำการปรับปรุงด้วยเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรตาม มาตรา 65 ทวิ มาตรา 65 ตรี ตลอดจนมาตรา 70 ตรีและมาตรา 74 จึงจะได้กำไรหรือขาดทุนสุทธิทางภาษีอากรเพื่อนำไปยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50) ภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่ว

ไปกับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาถึงวิธีการบันทึกรายการบัญชีให้เหมาะสมและสามารถแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานอันแท้จริงของกิจการ และในขณะเดียวกันก็เป็นการสะดวกและประหยัดเวลาในการที่จะปรับปรุงรายการต่าง ๆ นั้นให้ถูกต้องตามวิธีการทางบัญชีเพื่อการดำเนินการทางภาษีอากรด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปกับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรของนิติบุคคล

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีของไทย กับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เกี่ยวกับเงื่อนไขการรับรู้รายได้ รายจ่าย และการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินตามมาตรา 65 ทวิ และ มาตรา 65 ตรี ตามประมวลรัษฎากร

2 วิธีการศึกษา

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ทำการศึกษาค้นคว้าจากมาตรฐานการบัญชี และบทบัญญัติต่าง ๆ ในประมวลรัษฎากร ระเบียบ ข้อหารือและแนวทางวินิจฉัยของกรมสรรพากร รวมทั้งหนังสือ เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง

3 นิยามศัพท์

หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หมายถึง วิธีการบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยกฎหมายบัญชีหรือโดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่ซึ่งมักมีที่มาจากกฎเกณฑ์หรือประเพณีที่นักบัญชีถือปฏิบัติติดต่อกันมา ในบางกรณีวิธีการบัญชีที่ยอมรับทั่วไปอาจมีทางเลือกปฏิบัติหลายวิธี แต่มีแนวโน้มจะลดจำนวนทางเลือกหรือกำหนดหลักเกณฑ์ของแต่ละทางเลือก นอกจากนั้นวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไป อาจเปลี่ยนแปลงไปให้เหมาะสมกับ

กาลเวลาและพัฒนาการทางธุรกิจได้ หลักการบัญชี มีความหมายเช่นเดียวกันและใช้แทนกัน
ได้กับ มาตรฐานการบัญชี

หลักเกณฑ์ทางภาษีอากร² หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ใช้ปรับหลักการบัญชีที่ยอมรับ
รับทั่วไปให้ถูกต้องกับกฎหมายภาษีอากรที่จัดเก็บอยู่ในขณะนั้น เพื่อใช้ในการกรอกแบบ
ภ.ง.ด. 50 ตามประมวลรัษฎากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการรับรู้รายการในการทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่
รับรองทั่วไปกับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร
2. ทำให้ทราบแนวทางปฏิบัติและช่วยประหยัดเวลาในการปรับปรุงรายการต่าง ๆ ทาง
บัญชีเพื่อใช้ในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีได้อย่างถูกต้อง

² สุเทพ พงษ์พิทักษ์, การปรับปรุงงบการเงินเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล, หน้า 46.